Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Haen Gyffredinol y Cynllun Ffermio Cynaliadwy

Gweithred Gyffredinol 4: Datblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP) – Canllawiau ar gyfer Dysgu Allanol 2026

Mawrth 2026

Cyflwyniad

Mae'r SFS yn rhoi pwyslais cryf ar Ddatblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP) fel rhan bwysig o sicrhau canlyniadau cynaliadwy ar gyfer amaethyddiaeth Cymru. Gall y dysgu hwnnw gael ei ddarparu gan Cyswllt Ffermio neu gan ddarparwyr gwahanol ac annibynnol.

Dim ond i'r rheini sy'n dewis cael eu dysgu gan rywun heblaw am Cyswllt Ffermio y mae'r canllaw hwn yn berthnasol.

Nid oes gan Lywodraeth Cymru broses ar gyfer cymeradwyo nac achredu DPP a ddarperir gan ddarparwyr annibynnol.

Dylai ffermwyr sicrhau bod pob sesiwn ddysgu a roddir iddynt yn bodloni egwyddorion Haen Gyffredinol yr SFS: Canllawiau 2026 i fod yn gymwys fel DPP. Mae'r canllaw hwn yn rhoi gwybodaeth ychwanegol i helpu i asesu a fydd y dysgu a ddarperir yn bodloni gofynion y cynllun o ran DPP.

Mae'n bwysig nodi **na fydd** digwyddiadau dysgu gan ddarparwyr annibynnol yn cael eu cofnodi'n awtomatig ar Storfa Sgiliau ffermwr ar wefan Cyswllt Ffermio neu Busnes Cymru. Bydd digwyddiadau dysgu Cyswllt Ffermio ar y llaw arall yn cael eu cofnodi'n awtomatig.

Rhaid i ddarparwyr dysgu annibynnol ddarparu tystiolaeth bod y ffermwr wedi bod yn bresennol a rhaid i'r ffermwr gofnodi'r manylion ar ei Ddangosfwrdd Cyffredinol SFS ar RPW Ar-lein erbyn **15 Ionawr.**

Yna **rhaid** cadw'r dystiolaeth hon ar y fferm ar gyfer ei harchwilio am 5 mlynedd.

Coeden Benderfyniadau DPP

Mae'r goeden benderfyniadau hon wedi'i chynllunio i'ch helpu i weld yn gyflym pa weithgareddau sy'n gymwys ar gyfer UA4: DPP

1. A yw'r gweithgaredd yn berthnasol i un neu fwy o'r amcanion SLM?	Ydy	Nac ydy
2. A oes canlyniadau dysgu pendant i'r gweithgaredd?	Oes	Nac ydy
3. A oes ffordd i brofi bod y dysgu wedi digwydd?	Oes	Nac oes
4. A yw'r dysgu yn cael ei gyflwyno mewn fformat derbyniol?	Ydy	Nac ydy
5. Allwch chi gadarnhau'r canlynol a'i gadw ar gyfer ei archwilio? Teitl y cwrs Dyddiad presenoldeb Oriau dysgu Amcan SLM Y dysgwr	Gall af	Na allaf

✓ Os yw POB ateb yn GADARNHAOL → Mae'r dysgu yn cyfrif tuag at UA4: DPP

✕ Os NA yw un o'r atebion → NID yw'r dysgu yn cyfrif tuag at UA4: DPP

Geirfa

Amcanion Rheoli Tir yn Gynaliadwy

Dyma bedwar amcan rheoli tir yn gynaliadwy (SLM). Rhaid i bob digwyddiad neu sesiwn ddysgu ymwneud ag un neu fwy o'r amcanion hyn:

- **cynhyrchu bwyd a nwyddau eraill yn gynaliadwy**

  Cynhyrchu bwyd a nwyddau eraill mewn modd sy'n gynaliadwy o safbwynt amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol, sy'n hyrwyddo safonau uchel o ran iechyd a lles anifeiliaid ac sy'n diogelu gallu cenedlaethau'r dyfodol i wneud yr un fath. Mae'r ffactorau sy'n berthnasol wrth ystyried a yw bwyd a nwyddau eraill yn cael eu cynhyrchu mewn modd cynaliadwy yn cynnwys ymysg pethau eraill, gwytnwch busnesau amaethyddol o fewn y cymunedau y maent yn gweithredu ynddynt a'u cyfraniad i'r economi leol.

- **lliniaru'r newid yn yr hinsawdd ac addasu iddo**

  Mae lliniaru'r newid yn yr hinsawdd yn debygol o gynnwys lleihau'r newid yn yr hinsawdd drwy leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr uniongyrchol ac allyriadau corfforedig yn ogystal â chynnal a chynyddu gallu'r tir amaethyddol i ddal ac storio carbon. Mae addasu i'r newid yn yr hinsawdd yn debygol o gynnwys gweithredu i leihau effeithiau'r newid yn yr hinsawdd.

- **cynnal a gwella gwytnwch ecosystemau a'r manteision y maen nhw'n eu darparu**

  At ddibenion y trydydd amcan, mae ffactorau sy'n berthnasol i wytnwch ecosystemau yn cynnwys, ymysg pethau eraill, yr amrywiaeth o fewn a rhwng ecosystemau, y cysylltiadau ynddyn nhw a rhyngddyn nhw, eu maint, eu cyflwr (gan gynnwys eu strwythur a'u gweithrediad), a'u gallu i addasu.

- **gwarchod a gwella cefn gwlad ac adnoddau diwylliannol, a hybu mynediad y cyhoedd iddynt ac ymgysylltiad y cyhoedd â nhw, a chynnal y Gymraeg a hyrwyddo a hwyluso'r defnydd ohoni.**

  At ddibenion y pedwerydd amcan, mae 'adnoddau diwylliannol' yn cynnwys treftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd hanesyddol, ymysg pethau eraill.

Canlyniadau dysgu pendant

Y gallu i ddiffinio pa wybodaeth bydd y cyfranogwr wedi'i dysgu a beth y bydd yn gallu ei wneud yn llwyddiannus ar ôl cwblhau'r gweithgaredd neu fod yn y digwyddiad.

Er enghraifft, "Erbyn diwedd y sesiwn, byddwch yn gallu codi sampl o bridd yn unol ag arfer gorau'r diwydiant ac a'i labelu ar gyfer ei brofi."

Prawf/tystiolaeth o'r dysgu

Diffiniad: rhoi cyfle i fesur faint mae'r cyfranogwr yn ei ddeall o'r hyn y mae wedi'i ddysgu

Dyma enghreifftiau o'r ffyrdd i brofi'r hyn rydych wedi'i ddysgu (ymysg pethau eraill):

- Holi Cwestiynau
- Trafod astudiaeth achos
- Asesiad strwythuredig
- Cofnod o ganlyniadau dysgu
- Log ystyriol
- Arddangosiad ymarferol gydag adborth yr hyfforddwr

Fformatau dysgu derbyniol

Bydd amrywiaeth o fformatau a lleoliadau dysgu'n dderbyniol, gan gynnwys:

- e-ddysgu
- grwpiau trafod/seminarau/gweithdai
- arddangosiadau ar ffermydd
- hyfforddiant achrededig
- dosbarthiadau meistr
- mentora

Mae sesiynau penodol mewn cynadleddau neu ddigwyddiadau addysgol eraill hefyd yn dderbyniol, ar yr amod eu bod yn ymdrin ag amcan SLM.

Cadarnhau presenoldeb a chadw tystiolaeth

Rhaid cadw tystiolaeth, er enghraifft, tystysgrif presenoldeb, llythyr neu gadarnhad o'r digwyddiad, sy'n nodi enw'r darparwr, dyddiad, amser, hyd, enw'r unigolyn sy'n mynychu, a'r amcan SLM a drafodir. Bydd angen cofnodi'r manylion hyn ar Ddangosfwrdd Cyffredinol yr SFS ar RPW Ar-lein **erbyn 15 Ionawr.**

Nid oes gofyn i'r dystiolaeth fod mewn fformet arbennig, cyn belled â'i bod yn cynnwys y manylion uchod.

Rhaid i gyfranogwyr gadw tystiolaeth o unrhyw gyrsiau gan ddarparwyr dysgu allanol y maen nhw wedi'u dilyn a'u cwbhau. Rhaid i'r dystiolaeth fod ar gael ar gyfer ei harchwilio pan ofynnir amdani.

Gweithgareddau nad ydynt yn cydymffurfio

Nid yw'r gweithgareddau canlynol yn cael eu derbyn fel DPP at ddibenion UA4.

Categori	Gweithgareddau a WRTHODIR
Digwyddiadau cymdeithasol, heb elfen o ddysgu	Sioeau amaethyddol, marchnadoedd, neu ddigwyddiadau **cymdeithasol** neu brynu/gwerthu/barnu da byw. Sesiynau rhwydweithio heb ddysgu ffurfiol.
Amser teithio	Amser a dreulir yn teithio i ac o ddigwyddiad dysgu.
Presenoldeb oddefol neu heb strwythur	Eistedd mewn cyfarfod neu sesiwn friffio heb amcanion dysgu nag ymgysylltu diffiniedig.
Sesiynau hyrwyddo neu fasnachol	Stondin werthu neu arddangosfa gynnyrch heb gynnwys addysgol sy'n berthnasol i amcan SLM.
Gweithgareddau heb gysylltiad ag amcanion SLM	Unrhyw hyfforddiant neu ddigwyddiad nad yw'n cefnogi un neu fwy o amcanion statudol SLM.

Enghreifftiau o bynciau dysgu yn ôl amcanion SLM

Er mwyn eich helpu i ddeall pa bynciau a allai fod yn berthnasol i amcanion SLM ac a allai felly gyfrif fel DPP, rhoddir enghreifftiau isod. Er gwybodaeth yn unig mae'r rhain ac nid yw'n rhestr gynhwysfawr. Efallai y bydd rhai pynciau'n cefnogi mwy nag un amcan SLM.

Amcan SLM	Enghreifftiau o weithgareddau/pynciau dysgu
Cynhyrchu bwyd a nwyddau eraill mewn ffordd gynaliadwy	• Cynllunio a pherfformiad busnes fferm fel rhan o system gynhyrchu cynaliadwy • Cynllun rheoli maethynnau a'u gwasgaru'n fanwl-gywir • Rheolaeth integredig ar blâu a defnyddio llai o blaladdwyr • Arferion gorau o ran iechyd a lles anifeiliaid • Defnyddio dŵr yn fwy effeithiol • Arallgyfeirio a datblygu cadwyn gyflenwi gynaliadwy • Lleihau gwastraff bwyd a defnyddio adnoddau'n fwy effeithio • Troi'n organig neu'n adfywiol • Dechrau a datblygu garddwriaeth

Arafu'r newid yn yr hinsawdd, ac addasu iddo	• Strategaethau i leihau ôl troed carbon • Arferion i ddal carbon y pridd ac adfywio'r pridd • Systemau isel eu hallyriadau ar gyfer cadw da byw • Cynhyrchu ynni adnewyddadwy ac arbed ynni ar ffermydd • Asesiad o risg yr hinsawdd a chynllunio i addasu • Amaeth-goedwigaeth a phlannu coed ar gyfer storio carbon • Arbed ynni a chynhyrchu ynni adnewyddadwy • Lleihau allyriadau a dal mwy o garbon ar y fferm • Defnyddio dŵr yn effeithlon (gan gynnwys cynaeafu a storio)
Cynnal a gwella gwytnwch ecosystemau a'r manteision maent yn eu darparu	• Creu ac adfer cynefinoedd (e.e. perthi/gwrychoedd, gwlyptir, coetir) • Gwella bioamrywiaeth a strwythur y pridd • Arferion ffermio sy'n gyfeillgar i bryfed peillio • Gwarchod y dirwedd a chysylltedd • Systemau pori cynaliadwy i ddiogelu cynefinoedd • Ffermio mewn Safleoedd Gwarchodedig • Adnabod cynefinoedd • Creu cynefin lled-naturiol - opsiynau mewn cae
Gwarchod a gwella cefn gwlad ac adnoddau diwylliannol, annog mynediad y cyhoedd iddyn nhw ac i ymwneud â nhw, a chynnal y Gymraeg a hyrwyddo a hwyluso'r defnydd ohoni.	• Rheoli nodweddion hanesyddol a threftadaeth ddiwylliannol ar dir fferm • Cynllunio mynediad i'r cyhoedd • Integreiddio'r Gymraeg mewn hyfforddiant a negeseuon ffermydd • Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Naturiol • Deall Cyfrifoldebau Perchnogion Tir o ran Mynediad i'r Cyhoedd a Chyfleoedd i Gysylltu

Rhestr Wirio Cydymffurfio DPP

Mae'r rhestr wirio hon (gyda'r wybodaeth uchod) wedi'i chynllunio i fod yn ganllaw cyflym i'ch helpu i benderfynu a yw'r digwyddiad dysgu allanol yn bodloni safonau a gofynion UA4.

(Ticiwch bopeth sy'n berthnasol ar gyfer y cynnig cyffredinol)

- ❑ Gweithgareddau'n berthnasol i un neu fwy **o amcanion yr SLM**:
  - Cynhyrchu bwyd a nwyddau eraill mewn ffordd gynaliadwy
  - Lliniaru effeithiau'r newid yn yr hinsawdd ac addasu iddyn nhw
  - Cynnal a gwella gwytnwch ecosystemau
  - Gwarchod a gwella cefn gwlad ac adnoddau diwylliannol, gan gynnwys cynnal y Gymraeg a hyrwyddo cysylltu.
- ❑ Canlyniadau dysgu pendant ar gyfer pob sesiwn.
- ❑ Y gallu i brofi'r dysgu (e.e., holi cwestiynau, porthi trafod, astudiaethau achos, asesiad ffurfiol).
- ❑ Prawf eich bod wedi bod yn bresennol, amcanion y dysgu, cysylltiad ag amcanion SLM a hyd y digwyddiad (a chadw'r dystiolaeth ar gyfer ei harchwilio).